



Leefmilieu
Dennenstraat 124
6543 JW NIJMEGEN
(024) 3780384
Bankrekening: 1770432
e-mail: burgernetwerk@leefmilieu.nl
internet: www.leefmilieu.nl

23 maart 2012 Themabijeenkomst vereniging Leefmilieu

Burgeraanpak bij milieugevaarlijke bedrijven

Verlag: Maarten Visschers

Inleiding op het onderwerp.

Het bedrijf TWO Chemical Logistics (groothandel in chemicaliën) op bedrijventerrein Nijmegen-West is wat betreft de opslag aan chemische stoffen (11.000 ton) ongeveer 4 keer groter dan Chemie-Pack. Burgemeester en Wethouders van de aangrenzende gemeente Beuningen hebben een onderzoek laten uitvoeren naar de kwaliteit van het concept van het rampenbestrijdingsplan. Dit onderzoek is uitgevoerd door een groep veiligheidsexperts, op advies van raadslid Dick Zeeman van de gemeente Beuningen.

In de werkgroep van deskundigen hadden onder meer zitting:

- Ben Ale, hoogleraar Veiligheid en Rampenbestrijding aan de TU Delft;
- Henk Jans, Jans Consultancy Gezondheid en Milieu te Nijmegen;
- Ben Jansen, directeur gezamenlijke brandweer Rotterdam;
- Frank Huizinga, deskundige crisiscommunicatie bij de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR);

Het rapport is door de gemeenteraad van Beuningen vastgesteld op 7 februari 2012. Daarbij heeft de gemeenteraad besloten het concept rampenbestrijdingsplan van TWO Chemical Logistics als onvoldoende te beoordelen. De Veiligheidsregio die het rampenbestrijdingsplan heeft opgesteld is door de gemeenteraad hiervan op de hoogte gesteld. De waarnemend burgemeester van Nijmegen Wim Dijkstra heeft vervolgens aangegeven dat het rampenbestrijdingsplan binnen twee maanden op orde zal zijn. Ook minister Opstelten heeft naar aanleiding van Kamervragen gesteld dat er per 10 mei een nieuw rampenbestrijdingsplan zal zijn.

Vanmiddag geeft een aantal betrokkenen een toelichting: Dick Zeeman (raadslid Beuningen die de zaak aanhangig heeft gemaakt), Henk Jans (gezondheidskundige, deskundige in de werkgroep) en Thijs Rutten (directeur TWO Chemical Logistics).

Toelichting Dick Zeeman

Dick Zeeman geeft aan dat er een aantal dwangsomdreigingen vanuit de gemeente Nijmegen zijn gesteld omdat veiligheidsmaatregelen onvoldoende zijn. De werkgroep van deskundigen heeft aangegeven dat evacuatieplannen en crisiscommunicatie onvoldoende zijn. De eerste minuten bij een brand zijn cruciaal. De actie ligt dan juist bij het bedrijf. Als er in de eerste minuten niet goed wordt gehandeld, is de brand meestal onbeheersbaar en brandt het gebouw uit. Nijmegen West is het grootste bedrijventerrein na Rotterdam. Op 500 meter ten noorden van het bedrijf TWO ligt de bebouwing van Weurt met 2600 inwoners. Op 1200 meter ten oosten van het bedrijf ligt de bebouwing van Nijmegen. Bij zuidenwind gaat de rookpluim richting Weurt; bij westenwind richting Nijmegen.

Burgemeester en wethouders van Beuningen hebben het rampenplan op kwaliteit laten beoordelen door een groep van deskundigen. De veiligheidsdeskundigen hebben geoordeeld dat een basisreeks aan voorzieningen onvoldoende is. Vraag is ook of het opleidingsniveau van het personeel voldoende is om een brand in de eerste minuten goed te kunnen bestrijden. Dick Zeeman vraagt zich af wat het bestaansrecht van het bedrijf is.

Er loopt een procedure van ambtshalve wijziging voor het bedrijf vanaf 2010. Het betreft géén revisievergunning. Het bedrijf heeft hier zelf beroep tegen aangetekend. De Veiligheidsregio is nu aan zet om een nieuw adequaat rampenbestrijdingsplan op te stellen.

Toelichting Henk Jans

De werkgroep van deskundigen heeft het conceptbestrijdingsplan van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op vier onderwerpen beoordeeld (zie pagina 2 tot en met 5 van de brief van de gemeente Beuningen aan de Veiligheidsregio), te weten:

- a. Beschrijving scenario's van rampen die kunnen optreden;
- b. Beheersing. Er wordt te veel uitgegaan van een standaardbeheersing;
- c. Effecten;
- d. Crisiscommunicatie.

Op alle vier de vragen heeft de werkgroep een onvoldoende antwoord gevonden in het concept-rampenbestrijdingsplan. Belangrijke vraag is of je een dergelijk bedrijf op zo'n korte afstand van de bebouwing moet hebben liggen.

QRA

De QRA (Kwantitatieve Risico Analyse) van 2005 is beoordeeld. Er is een nieuw concept. Dat is nu door de gemeente Nijmegen ter beschikking gesteld. Het RIVM kan de scenario's uit de QRA op verzoek toetsen op realiteitswaarde. Door recente branden is duidelijk geworden dat de omvang van de ramp verstrekkender kan zijn. Bij de brand van Chemie Pack is de rookpluim naar het noorden getrokken en gelukkig niet naar het oosten, waar het dorp Moerdijk ligt. Uit de analyse van de brand bij Chemie Pack is gebleken dat er complexe scenario's bij een brand optreden. Een brand kan snel van de ene naar de andere hal overslaan. Ook de plastic containers waarin vaten worden vervoerd, bleken brandgevaarlijk. Bij ChemiePak was alleen een sprinkler installatie. Men had ook te weinig water voor de sprinkler. Het blusschuim was onvoldoende. In feite had de brand met blusschuim bestreden moeten worden. Bestrijding met water heeft als gevolg dat de chemische vloeistoffen die niet met water mengen, over het water wegstromen en zich verder verspreiden. De brandhaard had met blusschuim ingepakt moeten worden.

De contour van 1% letaliteit (doden) ligt bij TWO op 4 kilometer van het bedrijf. De woonbebouwing van Weurt en Nijmegen valt hier binnen (op resp 500 en 1200 meter).

Eerste 15 minuten

Essentieel is dat een brand bij aanvang in de eerste 15 minuten effectief wordt bestreden. Anders is het vaak een verloren zaak. Het bedrijf heeft in die eerste 15 minuten een zeer belangrijke taak.

Wegvloeiende kennis bij overheid

Henk Jans maakt zich over een aantal zaken grote zorgen, te weten de 'afvinksystemen' en de wegvloeiende kennis bij de overheden.

Aanpak burgers

Burgers kunnen ook een beroep doen op een 'goede ruimtelijke ordening'. De vraag is of een dergelijk bedrijf, qua ruimtelijke ordening, wel zo dicht bij de bebouwing zou moeten liggen.

Ook kan de burger een beroep doen op de Wet Publieke Gezondheid.

Veiliger Zaltbommel

De aanwezige Stichting Veiliger Zaltbommel licht de situatie rond de chemische fabriek Sachem te Zaltbommel toe. Het bedrijf ligt op een kantorenterrein. De gemeente Zaltbommel wil 60 woningen op enkele honderden meters van het bedrijf bouwen. In dit geval is er geen buurgemeente die het rampenbestrijdingsplan laat beoordelen. De situatie in Zaltbommel is te vergelijken met die in de gemeente Moerdijk, die ook niet in staat was de veiligheidssituatie op het bedrijventerrein Moerdijk waar Chemie Pak lag, te beoordelen.

De Stichting maakt een vervolgspraak met Henk Jans.

Toelichting directeur Rutten, TWO Chemical Logistic

Directeur Rutten heeft respect voor de aanpak van Dick Zeeman, voor zijn initiatief om het conceptrampenbestrijdingsplan te laten beoordelen. Veiligheid staat bij TWO Chemical Logistics zeer hoog in het vaandel, voor zijn eigen 100 medewerkers en voor omwonenden.

Daarnaast geeft hij aan dat er een aantal onjuistheden staan, in het krantenartikel van De Gelderlander van begin februari 2012. Het oppervlakte aan sprinklerinstallatie zou 450 m² beslaan (van de totale 12.000 m² aan opslag). Dat klopt niet. Dit gedeelte is veel groter. Verder is het bedrijf niet betrokken geweest bij de beoordeling van het concept rampenbestrijdingsplan. Het oordeel van de werkgroep begin februari was geheel nieuw voor TWO. Het nieuwe QRA kan worden ingezien door burgers en betrokkenen.

Begin april wil hij een aantal stakeholders, waaronder ook betrokkenen uit dit gezelschap, uitnodigen om zijn bedrijf te bezichtigen.

Afsluiting

De voorzitter bedankt de directeur voor zijn komst en toelichting. Zij acht de dialoog die zojuist heeft plaatsgevonden erg belangrijk. Zij bedankt de inleiders en deelnemers voor hun inbreng, en sluit de bijeenkomst af.